

Številka: 007-82/2013/

Datum: 9.10.2013

**MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI
RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO**

Kotnikova 5, 1000 Ljubljana

Marko.Podrekar@gov.si

ZADEVA: Predlog zakona o spodbujanju razvoja turizma – mnenje Informacijskega pooblaščenca

ZVEZA: Vaše zaprosilo in gradivo z dne 20.9.2013

Spoštovani,

Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju Pooblaščenec) na podlagi 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Ur. l. RS, št. 86/04, 113/05, 51/07 in 67/07, v nadaljevanju ZVOP-1) daje predhodna mnenja ministrstvom, državnemu zboru, organom samoupravnih lokalnih skupnosti, drugim državnim organom ter nosilcem javnih pooblastil o usklajenosti določb predlogov zakonov ter ostalih predpisov z zakoni in drugimi predpisi, ki urejajo osebne podatke. S spodnjim mnenjem se odzivamo na posredovani predlog zakona o spodbujanju razvoja turizma (v nadaljevanju: predlog ZSRT-1).

K 1. členu

V drugem odstavku predlog zakona določa:

»Zakon določa vzpostavitev in vodenje registra nastanitvenih objektov ter poročanje in posredovanje podatkov iz knjige gostov in drugih podatkov o nastanitvenih objektih.«

Pooblaščenca je glede na dejansko stanje zmotila uporaba termina »poročanje in posredovanje podatkov«, saj je iz vsebine predlaganih določb (32. člen predlog ZSRT-1) razvidno, da ne gre le za poročanje, ampak s posredovanjem podatkov policiji nastaja nova centralna zbirka turistov, ki je ne opredeljuje ne predlog ZSRT-1 ne predlog novega ZPPreb. Pooblaščenec opozarja na potrebo po natančni opredelitvi te nove zbirke, saj je to ključno za pravice posameznikov. Z vidika varstva osebnih podatkov ni ključno vprašanje, kateri od navedenih zakonov naj jo opredeli, je pa nujno, da je opredeljena. Kolikor bi predlagatelj ZSRT-1 in ZPPreb to obveznost opustila, bi lahko prišlo do neustavnega stanja, ko bi obdelava osebnih podatkov ne bila urejena s strani zakona (kot to terja 38. člen Ustave RS). Še posebej je to pomembno, ker gre za obdelavo osebnih podatkov s strani policije.

K 19. in 21. členu

Po drugem odstavku navedene določbe, se v primeru, če je oseba oproščena plačila celotne ali dela turistične takse, v knjigo gostov vpiše tudi razlog oprostitev iz 19. člena tega zakona. Med osebami, ki so oproščene plačila turistične takse, so po predlaganem 19. členu tudi: - osebe z zdravniško napotnico v naravnih zdraviliščih, - osebe na podlagi predložitve fotokopije odločbe pristojnega organa, iz katere je razvidno, da je pri zavarovancu oziroma zavarovanki (v nadaljnjem besedilu: zavarovanec) ugotovljena invalidnost oziroma telesna okvara, ali fotokopije potrdila oziroma izvedenskega mnenja pristojne komisije o ugotavljanju invalidnosti

oziroma telesni okvari, ali na podlagi članske izkaznice invalidske organizacije, - otroci in mladostniki na podlagi predložitve fotokopije odločbe, ki zadeva razvrščanje in usmerjanje otrok s posebnimi potrebami.

Pooblaščenec opozarja na nesorazmernost posega v zasebnost (varstvo osebnih podatkov) za namene oprostitev oziroma delne oprostitev plačila turistične takse z vpisom razloga v knjigo gostov. Posameznik mora imeti vsaj možnost, da oceni, ali je korist, ki jo bo pridobil z oprostitvijo plačila turistične takse tako velika, da bo dopustil relativno velik poseg v svojo zasebnost (varstvo osebnih podatkov).

Tako predlagamo, da se v 19. členu doda nov tretji odstavek (ostali se preštevilčijo), ki glasi:

(3) Kadar se okoliščine za popolno ali delno oprostitev turistične takse izkazujejo s predložitvijo kopije listine zadošča, da se listina predloži na vpogled in je gostitelji ne prevzamejo v hrambo.

Prav tako predlagamo, da se drugi odstavek 21. člena spremeni, tako da glasi:

(2) Kadar oseba uveljavlja delno ali popolno oprostitev plačila turistične takse, jo je gostitelj dolžan vnaprej obvestiti o tem, da bo razlog delne ali popolne oprostitev iz 19. člena tega zakona zabeležen v knjigi gostov.

K 28. členu

V šestem odstavku je določeno, da vodenje registra nastanitvenih objektov podrobneje uredi minister, pristojen za turizem. Pooblaščenec opozarja, da je to dopustno le v primeru, ko nabor osebnih podatkov ostaja enak zakonsko določenemu in ko se nameni obdelave osebnih podatkov ne razlikujejo od zakonsko opredeljenih. V nasprotnem primeru bi bil podzakonski predpis lahko v nasprotju z 38. členom Ustave RS.

K 29. členu

Člen v sedmem odstavku določa, da se podatki o nastanitvenem objektu ob izbrisu nastanitvenega objekta iz registra prenesejo v arhiv registra pri AJPES. Pooblaščenec podarja, da je treba **določiti tudi rok, kdaj se podatki izbrišejo** oziroma vsaj v obrazložitvi pojasniti, zakaj so podatki arhivsko gradivo in se ne uničijo.

K 30. členu

Določilo ureja pridobivanje in dostop do podatkov v registru in v prvem odstavku določa, da AJPES za vodenje in upravljanje registra brezplačno in avtomatično pridobiva, uporablja in obdeluje podatke, vključno z osebnimi podatki, iz naslednjih zbirk podatkov:

- Poslovnega registra Slovenije,
- drugih uradnih evidenc, če so potrebne za vodenje registra.

Pooblaščenec opozarja na pomanjkljivost zgornje določbe. Manjka namreč opredelitev o tem, **katere osebne podatke lahko pridobiva AJPES in iz katerih zbirk osebnih podatkov**. Druga alineja prvega odstavka 30. člena je tako z vidika varstva osebnih podatkov povsem neprimerna. Predlagatelj mora razmisliti, iz katerih zbirk osebnih podatkov, bi AJPES lahko pridobil in katere osebne podatke, ki jih potrebuje za vodenje registra, ter tako dopolniti prvi odstavek 30. člena predloga ZSRT-1.

K 31. členu

Člen v drugem odstavku dopušča možnost, da lahko v imenu in za račun gostitelja knjigo gostov vodi pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki posreduje pri oddajanju sob gostitelja ter ima sedež ali izpostavo na območju Republike Slovenije in je odgovoren za vodenje knjige gostov.

Pooblaščenec opozarja, da gre v teh primerih po ZVOP-1 za t.i. pogodbeno obdelavo osebnih podatkov, ki jo ureja 11. člen ZVOP-1. Ta zahteva, da je pogodbeni odnos med upravljavcem (v tem primeru gostiteljem) in pogodbenim obdelovalcem (pravno osebo, ki jo ureja drugi odstavek 31. člena predloga ZSRT-1) urejen pisno in mora vsebovati tudi dogovor o postopkih in ukrepih iz 24. člena ZVOP-1. Ta zakon postavlja tudi nekatere druge zahteve. Pooblaščenec zato predlaga, da se določi drugega odstavka 31. člena dopolni, tako da glasi:

(2) Ne glede na prejšnji odstavek lahko v imenu in za račun gostitelja knjigo gostov vodi pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki posreduje pri oddajanju sob gostitelja ter ima sedež ali izpostavo na območju Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: posrednik pri oddajanju sob gostitelja). **Gostitelj in posrednik glede obdelave osebnih podatkov uredita svoj odnos pisno, upoštevaje zahteve zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov.**

Nadalje Pooblaščenec opozarja na pravno neustrezno urejanje posredovanja osebnih podatkov AJPES predvsem v sedmem odstavku 31. člena predloga ZSRT-1. Določba se glasi: *»Podatke iz četrtega odstavka mora gostitelj najkasneje v 12 urah po prihodu oziroma odhodu turista poročati preko spletne aplikacije AJPES. Dostop do osebnih podatkov bo aplikacija omogočala samo upravičencem po tem zakonu.«*

Z vidika ZVOP-1 je treba opredeliti vlogo AJPES – iz vsebine predloga ZSRT-1 izhaja, da gre za novega upravljavca centralne zbirke knjige gostov. Aplikacija je zgolj orodje za obdelavo osebnih podatkov in z vidika varstva osebnih podatkov ni nobene potrebe po definiranju orodja v zakonu, treba pa je določiti upravljavca, ki bo odgovoren za obdelavo in bo posameznikom tudi zagotavljal pravice, ki jih daje ZVOP-1. Pooblaščenec tako predlaga, da predlagatelj razmisli o vsebinski vlogi AJPES in popravi določila 31. člena predloga ZSRT-1, sedmi odstavek na primer tako, da glasi:

(7) Podatke iz četrtega odstavka mora gostitelj najkasneje v 12 urah po prihodu oziroma odhodu turista posredovati AJPES, ki za namen posredovanja relevantnih podatkov policiji, poročanja DURS, in občinam, statističnih in analitičnih obdelav vodi centralno knjigo gostov.

Metodologijo vodenja podatkov v knjigi gostov (dvanajsti odstavek 31. člena ZSRT-1) je upoštevaje 38. člen Ustave RS dopustno urejati s podzakonskim predpisom le, če bo urejala zgolj tehnična vprašanja obdelave osebnih podatkov – ne pa vprašanj vrste osebnih podatkov, ki se obdelujejo, namena obdelave in upravičenih uporabnikov.

K 32. členu

Člen ureja posredovanje in dostop do podatkov – čeprav ne opredeli zbirke, pa bi moral.

V prvem odstavku tako določa, da je do podatkov iz 2. odstavka 28 člena, razen podatkov iz 5. alineje drugega odstavka 28. člena in 31. člena tega zakona, razen podatka iz sedme alineje četrtega odstavka 31. člena, upravičena Policija, ki tako dobljene podatke vodi in obdeluje v skladu z zakonom, ki ureja postopke prijave prebivališča. Pooblaščenec poudarja, da določilo z vidika varstva osebnih podatkov ni primerno, saj ne določa vloge policije (prav tako je ne določa zakon, ki ureja prijavo prebivališča). Vsebinsko se policija kaže kot nov upravljavec zbirke podatkov o gostiteljih in turistih. Pomembno je, da jo zakon tako tudi izrecno opredeli, saj bo le tako nedvoumno jasno, da je policija posamezniku dolžna omogočiti pravice, ki mu jih daje ZVOP-1. Podobno kot zgoraj Pooblaščenec predlaga, da predlagatelj ZSRT-1 skupaj s predlagateljem zakona, ki ureja prijavo prebivališča, vsebinsko opredeli vlogo policije, tako da pravice posameznikov glede varstva osebnih podatkov ne bodo okrnjene.

Drugi odstavek 32. člena določa: »Do podatkov iz 28. in 31. člena tega zakona, razen osebnih podatkov, so upravičeni tudi ministrstvo, pristojno za turizem in občinski ter drugi z zakonom določeni organi.«

Pooblaščenec opozarja, da je določilo vsebinsko neustrezno, saj so v 31. členu vsi podatki osebni podatki. Pooblaščenec tako predlaga, da se drugi odstavek 32. člena spremeni, tako da glasi:

(2) Ministrstvo, pristojno za turizem in občine so za namene oblikovanja politik na področju turizma upravičene do statističnih in analitičnih obdelav podatkov iz 28. in 31. člena tega zakona. Podatki, ki se posredujejo, so anonimizirani, tako da ni mogoče ugotoviti, na katerega posameznika oziroma posameznike se nanašajo.

Neustrezen in po mnenju Pooblaščenca tudi nepotreben je tretji odstavek 32. člena. Ta določa, da za namen opravljanja inšpekcijskega nadzora nad pravilnostjo obračunavanja in plačevanja turistične takse, AJPES zagotavlja občinskim in drugim pristojnim inšpekcijskim organom brezplačen neposreden dostop do podatkov, zbranih na podlagi 28. in 31. člena tega zakona, razen osebnih podatkov.

Inšpekcijski organi imajo svoje pristojnosti že opredeljene v področnih zakonih – med drugim tudi pooblastila za pridobitev osebnih podatkov, ki so potrebni za vodenje inšpekcijskega postopka. Novo pooblaščenje v ZSRT-1 ni potrebno, poleg tega izvzema od dostopa inšpekcijskih organov osebne podatke, kar bi lahko v praksi onemogočalo učinkovito izvedbo inšpekcijskih postopkov. **Pooblaščenec predlaga, da se tretji odstavek 32. člena izpusti.**

Drugih pripomb in predlogov nimamo.

Informacijski pooblaščenec
Nataša Pirc Musar, univ.dipl.prav.,
pooblaščenka

Poslati:

- naslovníku, samo po elektronski pošti,
- arhiv, tu.